



BRAINSPORTING

Sportgazdasági és Döntéstudományi
Kutató Központ

ELIT SPORTÁGAK VERSENYKÉPESSÉGE A RIÓ-I OLIMPIA EREDMÉNYEINEK TÜKRÉBEN

GULYÁS Erika, STERBENZ Tamás, KOVÁCS Eszter, CSURILLA Gergely

*Testnevelési Egyetem // Sportgazdasági és Döntéstudományi
Kutatóközpont*

Nyerges Mihály emlékére rendezendő

Eredményjelző: Magyar sport 2016



TARTALOM

- Versenyképesség értelmezése
- Nemzetközi környezet, és a nemzetközi kutatások főbb eredményei
- A kutató központ eddigi kutatásai és eredményei
- További kutatási irányaink



VERSENYKÉPESSÉG

A versenyképesség azon tulajdonságok összessége, amelyek hozzásegítenek valamely – például művészeti, sport stb. – verseny megnyeréséhez, vagy legalábbis a jó helyezés eléréséhez. Másképp a verseny győztese egyben a „legversenyképesebb” is, ami tehát azt jelenti, hogy a versenyképességet általában győztesek képességeinek és adottságainak számbavétele és elemzése útján lehet meghatározni (Szilágyi, 2008).

Elit sportágak:

- a) Egyénileg vagy csapatban szerepelve a sportágukban a világ 16 legjobbjá közé tartozik, vagy a legjobb 12 közé, bármely egyenértékű kontinentális rangsorolási rendszer szerint;
- b) Olyan sportoló, aki közvetett vagy közvetlen támogatásban részesül és/vagy olyan szolgáltatásokat vehet igénybe, melyeket kormányzati támogatású szervek nyújtanak azzal a céllal, hogy a sportoló Olimpián, Világbajnokságon, vagy valamely kontinentális bajnokságon sikeresen versenyezzen a saját sportágában

Forrás: Dr. Szilágyi György (2008): A versenyképesség mérése a nemzetközi összehasonlítások módszertanának tükrében. Statisztikai Szemle, 86. évfolyam 1. szám



VERSENYKÉPESSÉGI KUTATÁSOK A SPORTBAN



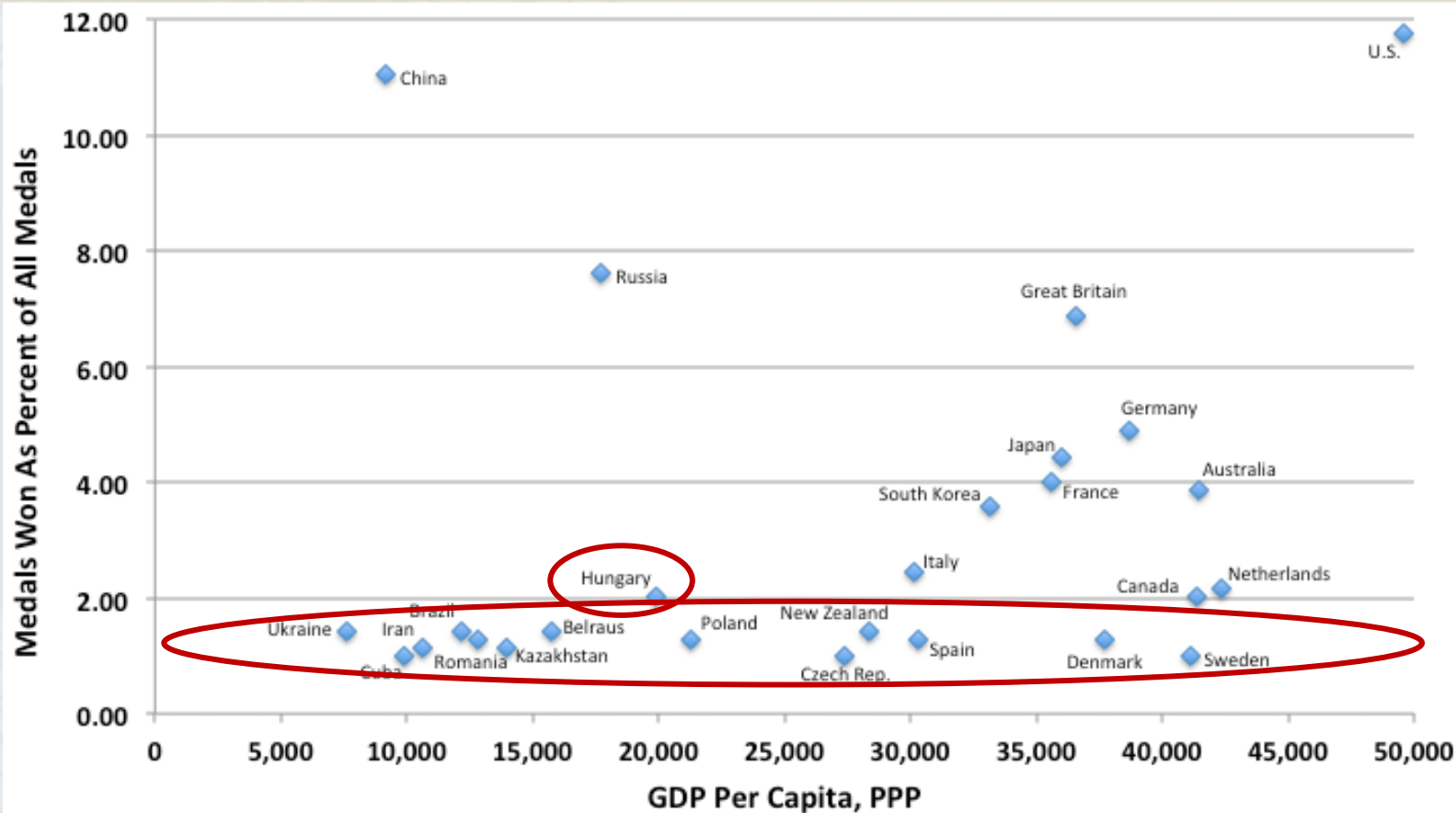
→ Gazdasági tényezők **41,6%-ban** magyarázzák az egyes országok helyezését a nyári olimpiák éremtábláján

→ Szerepük egyre jelentősebb az egyes nemzetek sikeressége szempontjából

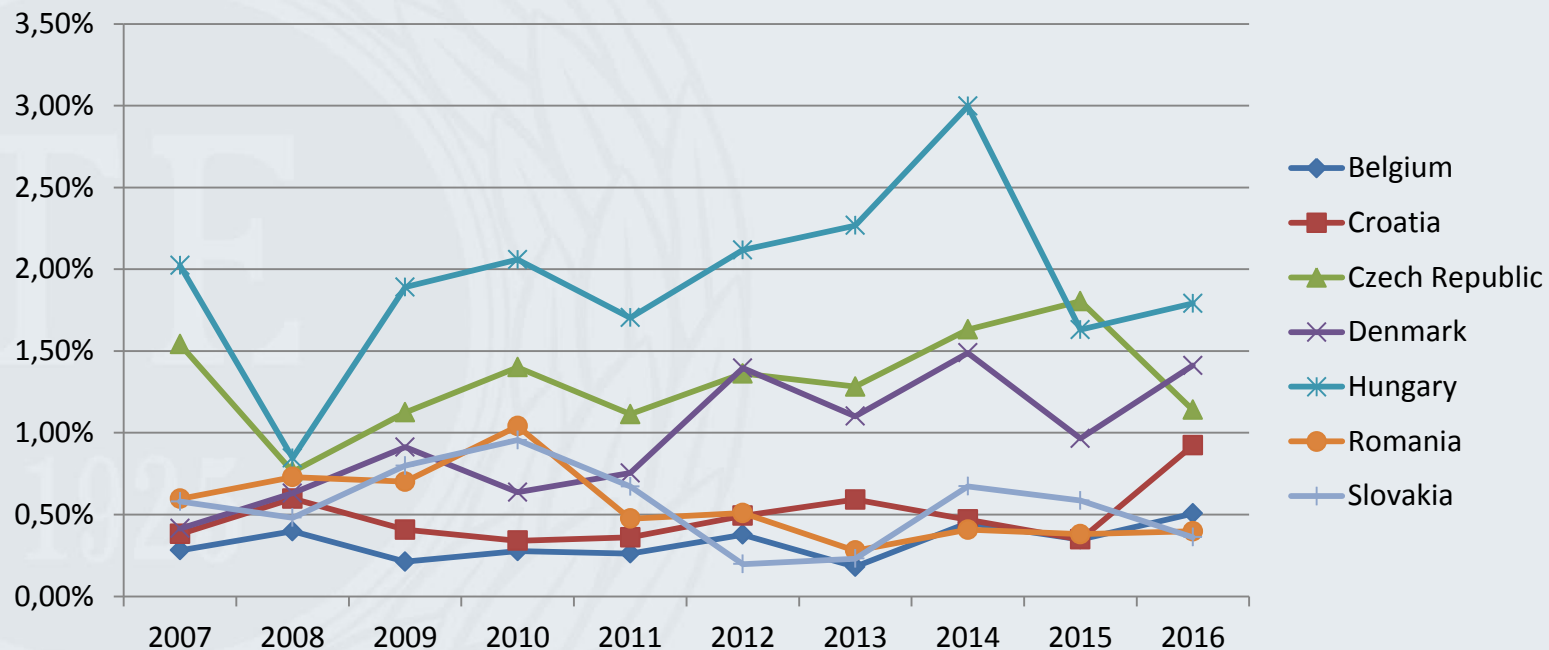
→ Ösztönzők hatása a sportolók teljesítményére



Magyarország versenyképessége



Magyarország versenyképessége



Magyarország és a környező országok piaci részesedése a nyári olimpiákon és világbajnokságokon elért érmes helyezések alapján



A NYÁRI OLIMPIÁK TERMÉSZETE

Érmek száma	1992 →1996		1996 →2000		2000 →2004		2004 →2008		2008 →2012	
	Azonos kategóriában maradó országok aránya	Magasabb kategóriába lépő országok aránya	Azonos kategóriában maradó országok aránya	Magasabb kategóriába lépő országok aránya	Azonos kategóriában maradó országok aránya	Magasabb kategóriába lépő országok aránya	Azonos kategóriában maradó országok aránya	Magasabb kategóriába lépő országok aránya	Azonos kategóriában maradó országok aránya	Magasabb kategóriába lépő országok aránya
0	80%	20%	89%	11%	91%	9%	86%	14%	89%	11%
1-5	63%	16%	62%	9%	48%	15%	66%	18%	57%	14%
6-15	67%	11%	61%	17%	61%	11%	58%	11%	55%	14%
16-25	50%	13%	38%	25%	60%	20%	17%	17%	40%	20%
>25	67%	0%	100%	0%	91%	0%	82%	0%	90%	0%



NEMZETKÖZI KUTATÁSOK FŐBB EREDMÉNYEI

SPLISS 2.0 kutatás 3
legsikeresebb országa a nyári
olimpiai sportágakban:

- Ausztrália
- Japán → 2008!
- Franciaország

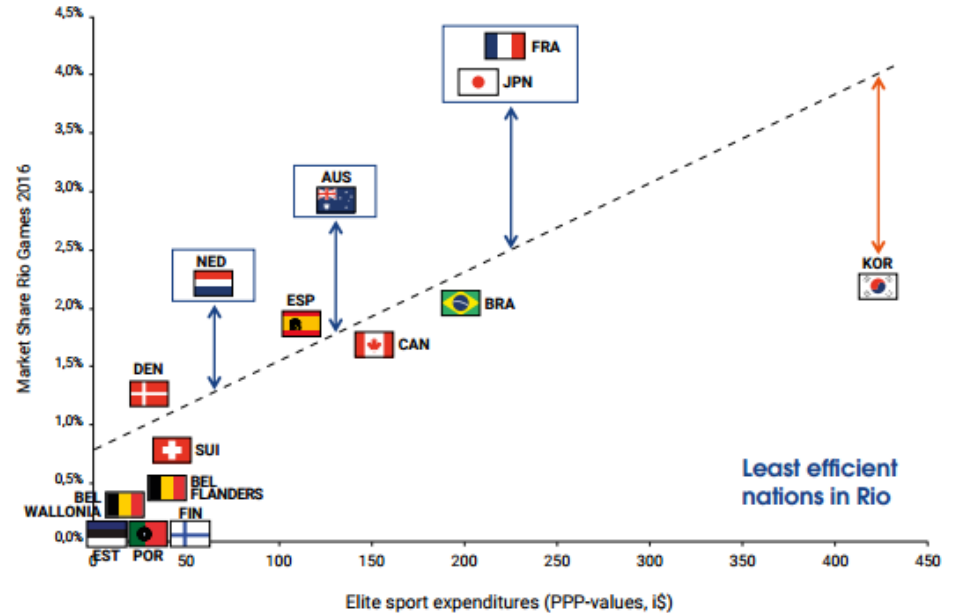
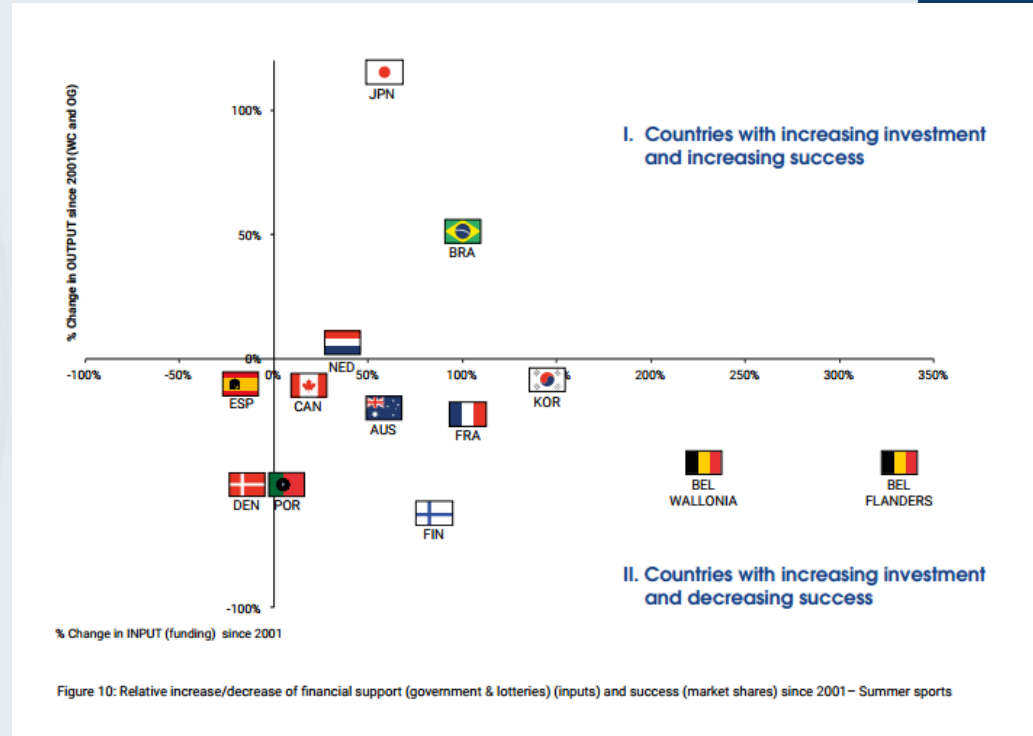


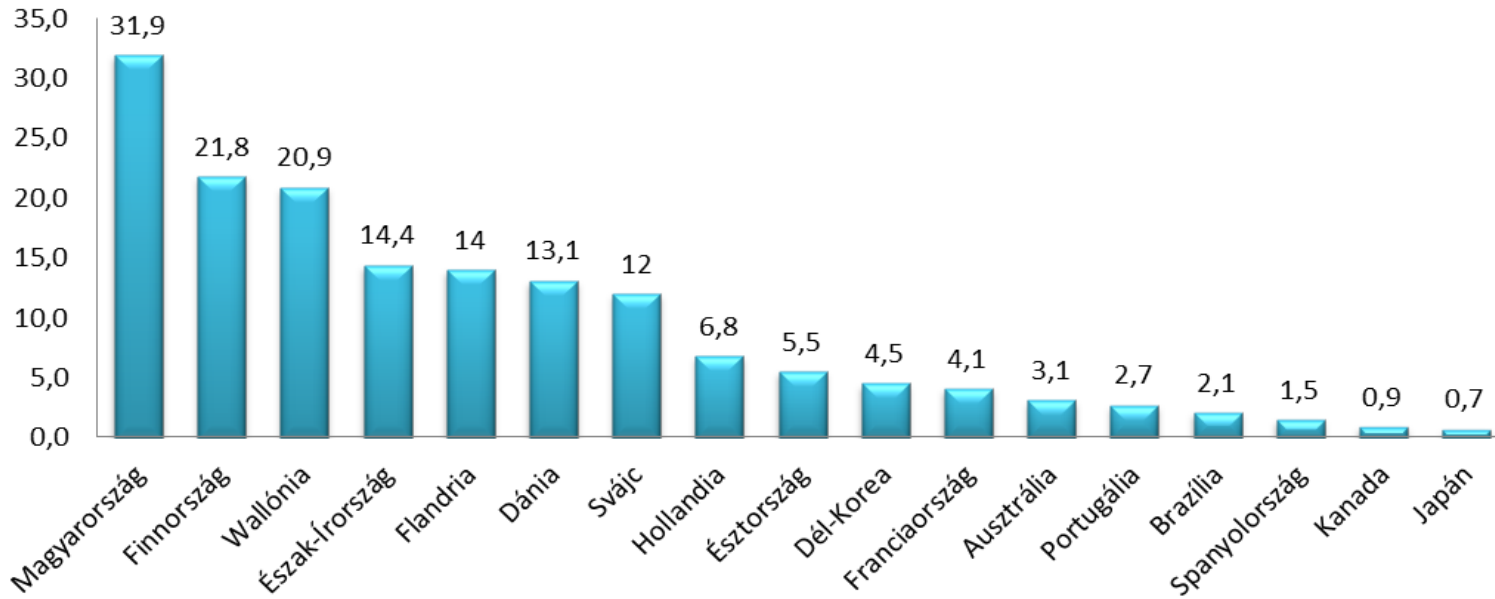
Figure 9: Elite sport expenditures and the success (market share) of the SPLISS nations in summer sports in Rio 2016

NEMZETKÖZI KUTATÁSOK FŐBB EREDMÉNYEI

- 1. *Benchlearn*:** a jó gyakorlatok helyett a jó irányelvek keresése, mely az adott keretek között a legjobban működik = más szervezetek erősségeiből való tanulás
- 2. *Megvásárolhatóak-e az érmek?***
 - támogatások nagysága meghatározzák a sikert, **de nem jelentenek garanciát rá**
 - **ROI egyre csökken**
 - Egyre nagyobb beruházás szükséges az eredmények szinten tartásához
 - **Hatékonyság kulcs**
- 3. Sportági részvétel és a tehetségkiválasztási rendszer nem szignifikáns**
 - Kisebb nemzeteknél szorosabb kapcsolat
- 4. Létesítmények, sportolók támogatása, jól képzett edzők fontos tényezők**



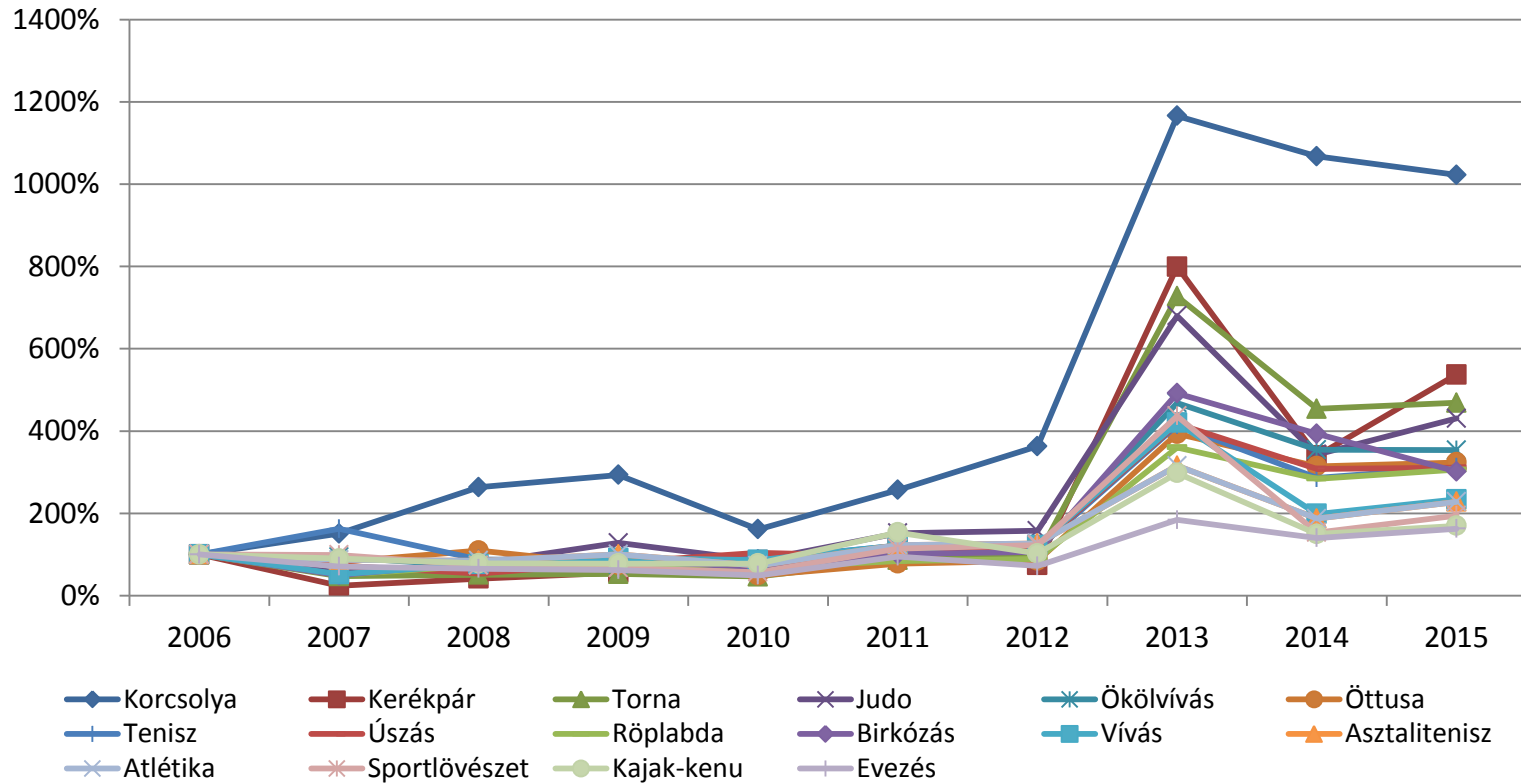
INPUT



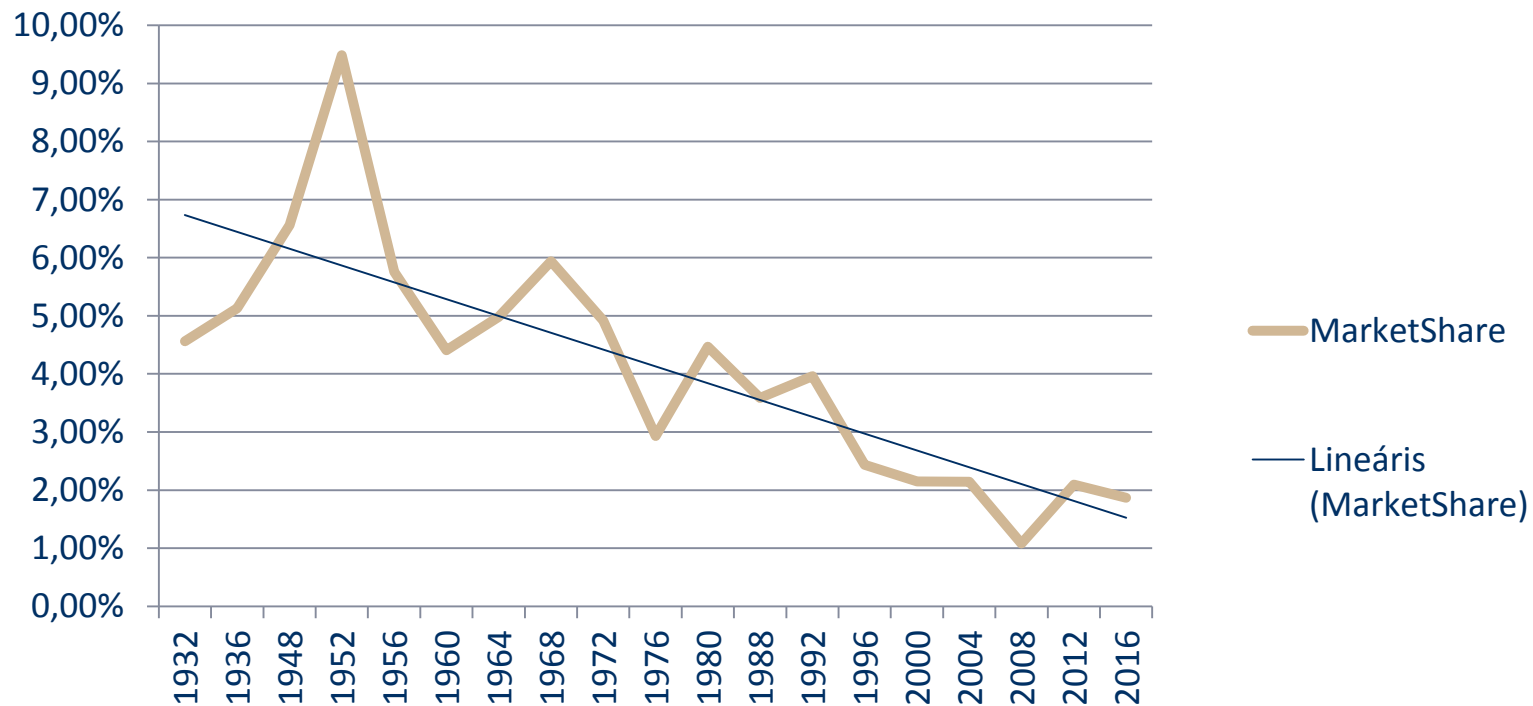
Sportra fordított **egy főre jutó** nemzeti kiadások nagysága a SPLISS országokban euróban (2011/2012)



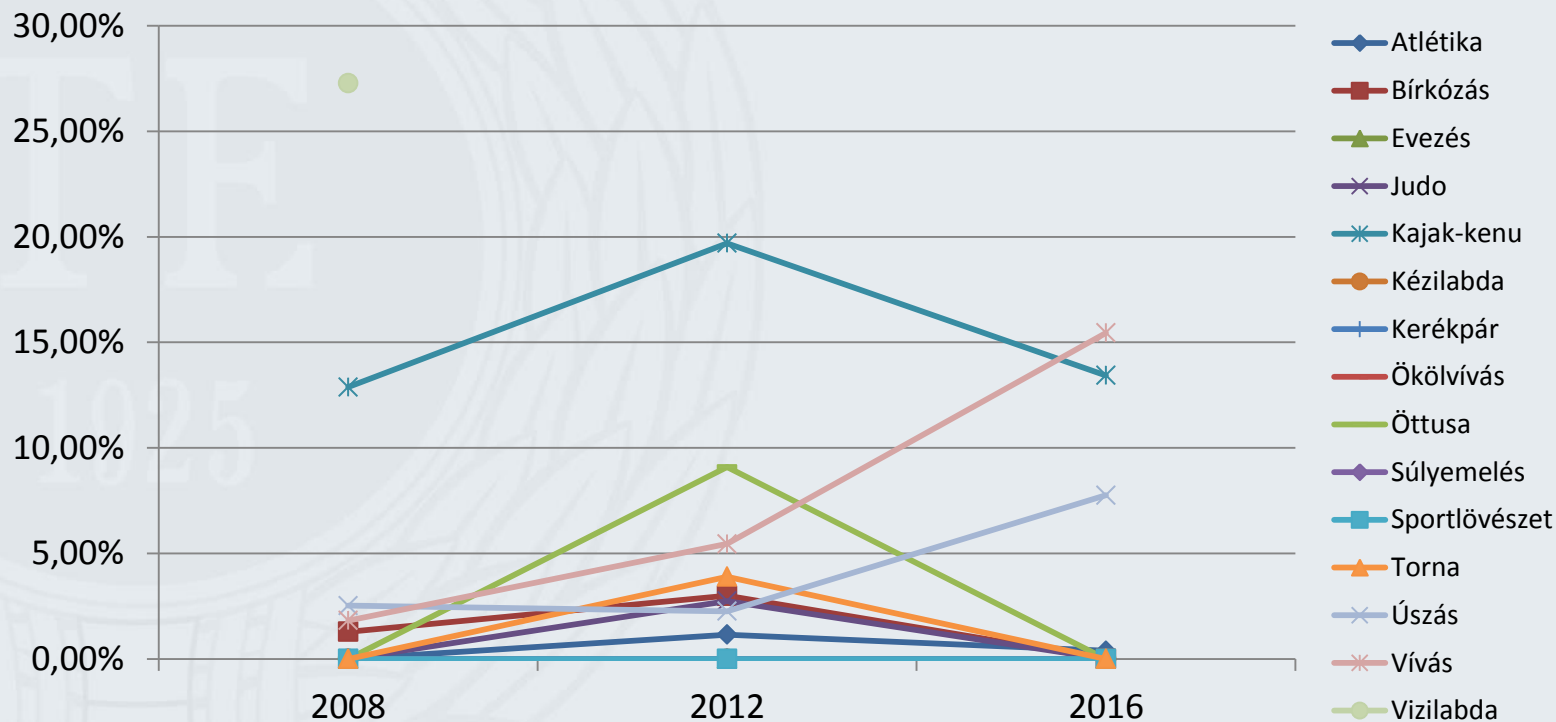
INPUT



OUTPUT - MAGYARORSZÁG EREDMÉNYESSÉGE



PIACI RÉSZESEDÉS – MINT EGY LEHETSÉGES MUTATÓ A SPORTÁGI EREDMÉNYESSÉG MÉRÉSÉRE



RIÓ - 2016



Kormányzati támogatás vs. hatékonyság

1. Modell:

$\text{Ln}(\text{Market Share})_{i,t} =$

-13.920 ($p = 0.13$) $+ 0.543 \text{Ln}(\text{Governmental funding})_{i,t-1}$ ($p = 0.27$) -

$- 11.658 * \text{Year2015}_i$ ($p = 0.36$) $+$

$+ 0.516 * \text{Ln}(\text{Governmental funding})_{i,t-1} * \text{Year2015}$ ($p = 0.43$) $+$

$+ 0.002 * \text{Number of participants in Heracles program}_{i,t-4}$ ($p = 0.77$)

- ahol $\text{Ln}(\text{Governmental funding})_{i,t-1}$ a logaritmusos transzformációja az i -edik sportág részére jutott állami támogatás a $(t-1)$ -edik évben
- $\text{Number of participants in Heracles program}_{i,t-4}$ is az i -edik sportágban a Heraklész programban résztvevő sportolók száma a $(t-4)$ -edik évben,
- Year2015 dummy változó, melynek értéke 1, ha az elemzett év 2015; egyébként 0).

A piaci részesedést egyik vizsgált változó (sem az állami támogatás, sem a Herklész programban résztvevők korábbi száma) nem magyarázza statisztikailag szignifikánsan.



Kormányzati támogatás vs. hatékonyság

2. Modell:

$\text{Ln}(\text{Governmental funding})_{i,t} =$

19.525 ($p = 0.00$) + $0.034 \text{Ln}(\text{Market Share})_{i,t}$ ($p = 0.82$) +

+ $0.20 \text{Ln}(\text{Market Share})_{i,t-1}$ ($p = 0.817$) +

+ $0.959 * \text{Year2015}_i$ ($p = 0.00$) +

+ $0.007 * \text{Number of participants in Heracles program}_{i,t-4}$ ($p = 0.02$)

- Ahol $\text{Ln}(\text{Market Share})_{i,t-1}$ a logaritmusos transzformációja az i -edik sportág részére piaci részesedése a $(t-1)$ -edik évben
- *Number of participants in Heracles program* $_{i,t-4}$ is az i -edik sportágban a Heraklész programban résztvevő sportolók száma a $(t-4)$ -edik évben,
- *Year2015* dummy változó, melynek értéke 1, ha az elemzett év 2015; egyébként 0).

Az állami támogatást a Heraklész programban résztvevők száma, illetve a 2015-ös év magyarázza statisztikailag szignifikánsan.



VESZÉLYEK

	1992	1996	2000	2004	2008	2012	2016
Sportágak száma az egyes Olimpiákon	25	26	28	28	28	26	28
Magyar résztvevő sportolók száma	217	214	178	209	171	152	157
Nyert érmek száma	30	21	17	17	10	18	17
Sportágak száma, melyben magyar induló volt	21	24	23	22	24	24	21
Sportágak száma, melyben magyar érem született	8	9	11	9	5	10	4
Sportágak száma, melyben magyar érem született/Sportágak száma, melyben magyar induló volt	38%	38%	48%	41%	21%	42%	19%
Nyert érmek száma/résztvevő magyar sportolók száma	14%	10%	10%	8%	6%	12%	11%

RIÓ - 2016



Elemzett sportágak	Versenyszám	Nyerhető érmek száma	Egy sportoló által több érem is nyerhető
Asztalitenisz	4	12	x
Atlétika	48	143	x
Birkózás	18	72	
Evezés	14	42	x
Judo	14	56	
Kajak-Kenu	12	36	x
Kerékpár	14	42	x
Kézilabda	2	6	
Ökölvívás	13	52	
Öttusa	2	6	
Sportlövészet	15	45	x
Súlyemelés	15	45	
Torna	16	48	x
Úszás	32	98	x
Vívás	10	30	x
Vízilabda	2	6	
Összesen	236	754	



Elemzett sportágak	Verseny- szám	Egy sportoló által több érem is nyerhető	Egy nemzetközi eseményre egy nemzetből kvalifikálható max. sportoló/csapat száma	Konkurencia	1992-2016 között hány ország tudott legalább 1 érmet szerezni a sportágban	Faktor score 1.	Faktor scoreból súlyszám 1	Faktor score 2.	Faktor scoreból súlyszám 2
Asztalitenisz	4	2	4	72,02%	20	0,911	-0,636	-0,762	0,946
Atlétika	48	3	123	33,78%	109	0,069	2,972	3,184	0,071
Birkózás	18	1	18	29,86%	59	0,720	0,180	0,361	0,697
Judo	14	1	13	33,83%	55	0,768	-0,025	0,127	0,749
Kajak-Kenu	12	4	10	42,51%	45	0,704	0,249	-0,106	0,801
Kerékpár	14	2	18	35,23%	44	0,749	0,057	0,034	0,770
Kézilabda	2	1	2	36,84%	22	0,960	-0,845	-0,817	0,959
Ökölvívás	13	1	12	26,66%	68	0,741	0,090	0,266	0,718
Öttusa	2	1	4	39,63%	26	0,944	-0,778	-0,738	0,941
Sportlövészet	15	2	26	8,51%	66	0,663	0,424	0,463	0,675
Súlyemelés	15	1	12	40,00%	60	0,751	0,050	0,215	0,730
Torna	16	2	40	42,75%	47	0,675	0,373	0,394	0,690
Úszás	32	6	52	44,45%	57	0,372	1,676	1,150	0,522
Vívás	10	2	14	45,69%	31	0,819	-0,244	-0,313	0,847
Vízilabda	2	1	1	38,54%	16	0,978	-0,926	-0,912	0,980
Labdarúgás	2	1	2	45,33%	24	0,954	-0,822	-0,789	0,953
Kosárlabda	2	1	2	53,85%	19	0,968	-0,881	-0,858	0,968
Röplabda	2	1	2	47,44%	16	0,976	-0,916	-0,900	0,977



További kutatási irányaink

- Finanszírozási rendszer hatékonyságának javítása
- Sportágak egyedi jellemzőinek transzparens beépítése a finanszírozási rendszerbe kulcs tényező lesz – BRAINSPORTING INDEX
- Kontraszelekció kialakulásának veszélye
- OTKA → SPORTOLÓI SZINT VIZSGÁLATA, CSAPAT SPORTÁGAK BEVONÁSA

